

Οι επιπτώσεις του κορωνοϊού στην παγκόσμια οικονομία

15/03/2020, Ereportaz.gr

Της Μιράντας Ξαφά*

Συναγερμός επικρατεί στην παγκόσμια οικονομία, καθώς κάθε χώρα προσπαθεί να καταπολεμήσει την εξάπλωση του [κορωνοϊού](#) ενώ συγχρόνως λαμβάνει μέτρα για να περιορίσει τις επιπτώσεις στην οικονομία. Δημοσιονομικά μέτρα στοχεύουν στην στήριξη επιχειρήσεων και οικογενειών που πλήττονται από τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας. Αναστολή πληρωμής φόρων και εισφορών, οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις μισθών, κ.α. έχουν σαν στόχο την αποφυγή πτώχευσης υγιών επιχειρήσεων και την απώλεια θέσεων εργασίας. Συγχρόνως οι κεντρικές τράπεζες ενισχύουν την ρευστότητα με μειώσεις επιτοκίων, ενίσχυση της ποσοτικής χαλάρωσης, και παροχή χαμηλότοκων δανείων στις τράπεζες. Ο φόβος εξάπλωσης του ιού και οι καραντίνες που επιβλήθηκαν έχουν επιφέρει μεγάλο πλήγμα στην εμπιστοσύνη, στην οικονομική δραστηριότητα και στις αγορές. Ο ΟΟΣΑ μείωσε την [πρόβλεψη](#) του για παγκόσμια ανάπτυξη φέτος κατά 0.5% – ένα μάλλον συντηρητικό ποσοστό – και προειδοποίησε ότι ο ιός σπρώχνει την παγκόσμια οικονομία προς την ύφεση. Το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα ανακοίνωσαν ότι θα διαθέσουν 62 δις δολάρια για τη στήριξη των αναπτυσσόμενων οικονομιών που ζητούν βοήθεια, εκ των οποίων τα 10 δις θα χορηγηθούν με μηδενικό επιτόκιο στις φτωχότερες χώρες.

Στην Αμερική, οι αγορές προεξοφλούν περαιτέρω μείωση του επιτοκίου της Fed από το 1% στο μηδέν την ερχόμενη Τετάρτη, ύστερα από την μείωση κατά 0.5% που ανακοίνωσε αιφνιδιαστικά στις αρχές Μαρτίου. Αφού ανέστειλε όλες τις πτήσεις από την Ευρώπη και υπέβαλλε πακέτο μέτρων 8δις δολαρίων για ψήφιση στο Κογκρέσο, ο Πρόεδρος Τραμπ πιέζεται να πάρει πρόσθετα μέτρα για να αποτρέψει την διάδοση του ιού και τις επιπτώσεις στην οικονομία. Οι αγορές έχουν κυριολεκτικά καταρρεύσει, με τον δείκτη βιομηχανικών μετοχών Dow Jones να έχει χάσει 25% της αξίας του από την αρχή του έτους, πριν ανακάμψει κάπως την περασμένη Παρασκευή. Ηνωμένο Βασίλειο, Ελβετία και Ιαπωνία έχουν υποσχεθεί δισεκατομμύρια κρατικών δαπανών για τη στήριξη της οικονομίας.

Στην Ευρωζώνη – και ιδιαίτερα στην Ελλάδα – οι κλάδοι που πλήττονται λόγω χαμηλής ζήτησης είναι οι αερομεταφορές, κρουαζιέρα, ναυτιλία και τουρισμός. Από την πλευρά της προσφοράς, η αυτοκινητοβιομηχανία και οι κλάδοι των ηλεκτρονικών πλήττονται από την διακοπή της εφοδιαστικής τους αλυσίδας από την Ασία, προτρέποντας την Γερμανία να ανακοινώσει ένα πακέτο-μαμούθ ύψους 500δις ευρώ για τη στήριξη των Γερμανικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Την περασμένη εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε μέτρα που διασφαλίζουν άφθονη ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα και ενθαρρύνουν φθηνό δανεισμό προς τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Αποφάσισε να επεκτείνει την ποσοτική χαλάρωση, αγοράζοντας 120δις ευρώ επί πλέον περιουσιακά στοιχεία μέχρι τέλος του έτους με

έμφαση στα ομόλογα του ιδιωτικού τομέα, και να διοχετεύσει περισσότερη ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα με ευνοϊκότερους όρους. Διέψευσε όμως τις προσδοκίες για μείωση του επιτοκίου της ΕΚΤ – που βρίσκεται ήδη στο - 0.5% – επιβεβαιώνοντας όσους θεωρούσαν ότι η νομισματική πολιτική έχει φτάσει στα όριά της. Ούτως ή άλλως, η νομισματική πολιτική οριακά μόνο μπορεί να αντιμετωπίσει μία κρίση τέτοιου τύπου. Το φθηνό χρήμα δεν θα πείσει τα νοικοκυριά να ταξιδέψουν, ούτε θα επαναλειτουργήσει τις εφοδιαστικές αλυσίδες.

Στην Ελλάδα, η κυβέρνηση έχει πάρει πρωτοφανή μέτρα για την αντιμετώπιση του ιού και τον περιορισμό των επιπτώσεων στην οικονομία. Στο σημερινό Eurogroup ο υπουργός Οικονομικών σκοπεύει να ζητήσει εξαίρεση των δαπανών αντιμετώπισης της κρίσης από τον υπολογισμό του πρωτογενούς πλεονάσματος, και μείωση του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ ήδη από φέτος. Θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιήσει ένα τμήμα των ρευστών διαθεσίμων ύψους πάνω από 30δισ ευρώ που διαθέτει για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Οι πρόδρομοι δείκτες προοιωνίζουν έντονες υφεσιακές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. Η Ευρωζώνη, όπου ο ρυθμός ανάπτυξης ήδη επιβραδυνόταν πριν από την πανδημία, πιθανότατα μπαίνει σε φάση συρρίκνωσης. Στην Αμερική, η πανδημία και οι αδέξιοι χειρισμοί του Προέδρου Τραμπ για την αντιμετώπιση της μπορεί να του κοστίσουν την προεδρία. Οι τελικές επιπτώσεις του κορωνοϊού θα εξαρτηθούν από την διάρκεια της πανδημίας και από την έγκαιρη και στοχευμένη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή της.

*Senior Scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI)